

بېلابېل موضوعات

باسواده بايد د ځان بسيایني فکر ولري

بريالی "فیضي"

كله چي له پوهنځي فارغ كېدلو، د فراغت د مراسمو لمانځغونډه مو جوړه كړې وه، ټول ټولگيوال ډېر خوشحاله ول، خنداوي او شور و، زموږ يو ټولگيوال د فراغت د مراسمو پر مهال خپل نيول سوی انځور ټولنيزو رسنيو ته پورته كړ او ورسره و يې ليكل، د نن څخه پوره يو كال وروسته يو بې كاره ځوان!
دا هغه ځوان دی، چي دولت ۱۶ كاله مصرف او وړيا تعليم يې ور باندې كړی، په ديني او عصري علومو يې پوه كړی، آن د پوهنتون تخصصي زده كړې يې په كړي، خو تر دې هرڅه وروسته بيا هم دا ځوان وروسته له ۱۶ كالو پوه نه سو، چي په ټولنه كي كوم خدمت كولاى، يا كومه تشه ډكولاى سي.
يقيني يم كه له دې ځوانه پوښتنه وسي، چي ولي دومره مايوسه ئې! نو حتمًا به درته ووايي، باور نه لري، دنده به پيدا كړي، د دولت څخه به گيلې درته كتار كړي.

د افسوس خبره دا ده، چي دامحصل تر ۱۶ كلنو زده كړو وروسته، بيا هم د ځان بسيایني فكر نه دی خپل كړی، بيا هم له نورو دا تمه لري، چي هغه ته يوه دنده ور كړي.
اصلاً خو په كار داده، چي يو باسواده ځوان بايد ډېر باجرئته، خپلواك او پر خپل ځان او فكر بسيا وي، همدا تعليم يافته ځوانان دي، چي په ټولنه كي مثبت بدلونونه راولي، شخصي كاروبارونو ته وده وركوي، د دولت او نورو ارگانونو پاڼې ټينگوي.

زموږ ځيني ځوانان له بده مرغه د پورته ذكر سوي محصل په څېر، مظلوم او پر نورو متكي فكر لري، چي دا اصلاً د يو باسواده ځوان سره نه ښايي.

كه چيري زموږ ځوانان د دې له پاره زده كړي كوي، چي يوه دنده ور پيدا سي، اصلاً تېر وتلي دي، د تعليم په مرسته دوى په ښه او بد پوهېږي، په ژوند كي د پرمختگ جرئت ترلاسه كولاى سي.

هر تعليم يافته ځوان بايد خپل د خوښي وړ مسلك كي دومره ځان پياوړى كړي، چي په ټوله معنى په دې مسلك كي پوه او باخبره وي، ما داسي ځوانان ليدلي دي، چي يو پوهنځي په دې بېره نه وايي، چي ممكن كاري ساحه يې كمه وي، خو داسي ځوانان مي هم ليدلي دي، چي همدا پوهنځي يې ويلې، د خپل مسلك مطابق ډېر غوره دنده يې پيدا كړې وي، خو صرف خبره داده، چي تعليم يافته ځوان بايد هيڅكله مايوسه نه سي، بلكي دونه زيار كښ سي، چي ټولنه ده ته اړتيا پيدا كړي.

ځيني تعليم يافته ځوانان وايي، په افغانستان كي د تعليم ارزښت نسته، كه په خارج كي واى، نو ښه پرمختگ به يې كړى واى، خو زما تاكيد دادى، چي همدا خارج چي نن ځونه پرمختللى دى، همدا د تعليم يافته ځوانانو بركت و، كه چين دى، كه هند؛ د خپلو تعليم يافته ځوانانو له برкте يې دونه پرمختگ كړى دى.

موږ هم بايد داسي فكر ولرو، چي زموږ هيواد تر بل هر چا خپل باسواده قشر ته ډېره اړتيا لري او يوازې په موږ را پورته كېداى سي. زه خو وايم، يو وران ويجاړ ملك ته تعليم يافته ځوان تر بل هر چا ډېر مهم دى، ځكه همدا وران ويجاړ ملك د تعليم يافته ځوان له برкте را پورته او پر پښو درېدلاى سي، نو زموږ ځوانان بايد پوه سي، له حكومته د گيلو پر ځاى دي عملاً لاس په كار سي، ځانونه دي وروزي، ملك دي خپل كور وگني، د جوړولو او آبادولو له پاره دي يې خولې توى كړي، اروپا او امريكا ته د تگ خوبونه دي له سره وباسي.

هر ليكوال چي پر يوه موضوع كتاب ليكي، لويه موخه يې دا وي چي مسلمانان گټه خني ترلاسه كړي او په ټولنه كي د ستونزو په هوارولو كي كار خني واخيستل سي.

كه موږ تېر تاريخ ته وگورو، چي د اسلام په وړاندې كومي فتنې را پورته سوي او مسلمانان له كومو ننگونو سره مخامخ سوي دي، نو د هغه عصر علماوو او ليكوالانو د قلم په څوكه مبارزه پيل كړې ده، د فتنو، خرافاتو او فسادونو مخنيوى يې كړى دى، چي خپلو هڅو يې رنگ راوړى، مښته نتيجه يې ور كړې او په مټ يې مسلمانانو نجات موندلى دى.

كله چي د اتلسمې پېړۍ په وروستيو كي مسيحيت ته په پراخه كچه دعوت روان و او نژدې وه چي په عربي او عجمي نړۍ كي مسيحيت دومره خپور سي چي د اسلام ځاى ونيسي، نو هم مهاله د هند پياوړي عالم مولانا رحمت الله كيرانوي (رحمه الله) د "اظهار الحق" په نامه يو كتاب وليكى، چي په مسيحيت او عيسوي مذهبو يې داسي نيوكي وكړې چي تر ننه يې د مسيحيت پوهان له جوابولو عاجز پاته دي او انگرېزانو په خپلو اخبارونو كي پر دې اعتراف وكړ چي تر كومه وخته د دې كتاب "اظهار الحق" د چاپ كار روان وي، عيسويت ته تبليغ هيڅ امكان نه لري.

همداراز كله چي مشهور مصري مسيحي اديب جرجي زيدان د "تاريخ التمدن الاسلامي" په نامه يو كتاب وليكى او پر اسلام باندي يې په داسي مهارت حمله وكړه چي د كتاب د لوستونكو په فكر به اسلام له حق څخه ليري يو داسي دين برېښېدى چي د انساني ژوند د هيڅ ډول گټو صلاحيت نه لري، خوسمدستي علامه شبلي نعماني رحمه الله د هغه په رد كي د "الانتقاد على تاريخ التمدن الاسلامي" په نامه كتاب وليكى او مسلمانان يې له هغه خطر ه وژغورل چي د ياد كتاب له كبله ورسره مخامخ ول.

په نننۍ زمانه كي د كتاب ليكني پروسه ډېره په چټكۍ سره روانه ده، زيات شمېر كتابونه ليكل كېږي او بازارونو ته وړاندې كېږي، خو كه څوك په دقيقه توگه نظر پرو كړي، نو په سلو كي پنځو كتابونو د ټولني درد دوا كړى و، د دنيوي او اخروي ستونزو حللاره يې روښانه كړې وه، پاته نور د هيڅ درد دوا نه دي، بلكي ډېر كتابونه پر ځاى د دې چي گټه ځني پورته سي، د مسلمانانو په ځانگړې توگه، د ځوان نسل له پاره د بې لاريتوب سبب گرځي، لكه: عشقي ناولونه، كيسې، ناوړه شعرونه او له حقيقته ليري تاريخي يادونه.

ځيني كتابونه بيا پر داسي موضوعاتو ليكل سوي، چي لوستل يې لوستونكي له مهمو ديني، تاريخي او كلتوري كتابونو راگرځوي.

د خوشحالۍ ښكارندويي

مولوي نور الحق "مظهري"

كي د حماس مجاهدينو كاميابي ده، موږ يې په راتللو خوشحاله يو او د غزې ټول مسلمان ولس ته يې مباركي وايو.

دا په اصل كي د دوى د جهاد بركت او د

دا چي تر ۱۵ مياشتو كړاوونواو بمباريو وروسته، د غزې پر مسلمانانو آرامي راځي او له غاصبو اسرائيلو سره د يو تړون له مخي اوربند اعلانېږي، لويه بريا او زېرى دى او په حقيقت

ليکوالان بايد کوم کتابونه وليکي؟

حسان مجاهد

نو په نننۍ زمانه كي هر هغه چاته چي د ليكوالۍ وړتيا لري او د مسلمانانو غم ورسره وي، بايد داسي كتابونه وليكي چي د لوستونكو ذهني خلا په گټورو معلوماتو ډكه سي، د معاصرو فتنو، الحاد او غربي دسيسو څخه مسلمانان را وگرځوي، ځوان نسل ته له انحراف او گمراهيو نجات وركړي او له حقه د دفاع او باطل په وړاندې د مبارزې په برخه كي گټور تمام سي، كه څه هم پر ليكلو يې ډېر وخت ولگېږي، څو تر شا يو داسي اغېزمن اثر پر پردي چي تلپاته گټه ځني واخيستل سي او تر پېړيو-پېړيو د ليكوال نوم ژوندى وساتي.

نن – سبا پر اسلام نيوكي كېږي او كفار غواړي مسلمانان له دينه واړوي او پر خپلو اسلامي ارزښتونو يې بې باوره كړي، نو ځكه ليكوالان بايد د هر ډول كتاب تر ليكلو تېر سي او اهمو مطالبو ته اولويت وركړي.

د افسوس ځاى خو دادى چي په لوېديځ كي كه يو ځوان له پوهنتونه فارغېږي، نو مشران ورته وايي: چي له موږ سره به د اسلامي امت په گمراه كولو كي برخه اخلي او خامخا به په كال كي يوه مياشت، يا په مياشت كي يوه اوونۍ، يا په اوونۍ كي يوه ورځ له موږ سره د دعوت په برخه كي همكاري كوې! او زموږ ځوانان چي له پوهنتونه فارغ سي، يا ناول وليكي او يا د يو انگرېز كتاب وژباړي.

د خوشحالۍ ښکارندويي					
مولوي نور الحق "مظهري"					
شهيدانو د وينو تاثير و، چي د الله تعالى نصرت يې په برخه سو او د نړۍ لوى بدمعاش يې په وړاندې ماته وخوړله. دامعلومه خبره ده چي په لويه كچه د فلسطينيانو شهادت، د مشرانو تلل او د ښارونوړانډېل، ظاهراً لوى تاوان دى، خو د اسرائيلو غوندي لوى ښامار تسلمېدل او اوربند منل، هغه لويه لاس ته راوړنه ده چي نه يوازې د اسرائيلو، بلكي د امريكا، بریتانيا، فرانسې او نورو هغو هيوادونو چي د اسرائيلو مرسته يې كوله، د ماتي او شكست معنى لري.					
الله تعالى دي دا اوربند د غزې له پاره د دوامداري صلحي او پوره پرمختگ پيلامه وگرځوي او الله تعالى دي اسرئيل او د هغوى مرسته كوونكي هيوادونه په ټولو ډگرونو كي نور هم شرمنده او ناکام كړي.					
زموږ له منځه تللي کندهاري ليکوالان او شاعران					
ظاهر جان "څرک"					
د کندهار هغه معاصر او ځيني مخکني ليکوالان او شاعران چي اوس زموږ په منځ كي نسته، الله جل جلاله دي ټول وبخښي.	محمد انور "نوميالی"	آغا محمد "کرزی"	سيد عبدالحالق آغا	فضل محمد "پنهان"	
	محمد نادر "ايوبي"	عبدالحالق "واسعي"	ملا محمد انور	عبدالهادي "هاند"	
	غلام محى الدين "ايوبي"	مولوي محمد ويس "کاکړ"	شمس الدين "کاکړ"	عبدالقديم "پتial"	
	محمد ظاهر "افق"	غلام نبي "هوتک"	پير محمد "کاکړ"	ملاانور ساعت ساز"ميانى"	
	محمد علم "بڅرکى"	محمد گل "نوري"	مهردل خان "مشرقي"	عبيد الله "څگرخون"	
علامه عبدالحى "حبيبي"	مولانا محمد شريف "حبيبي"	محمد نسيم "نوري"	ملا رحمت الله بابا	گلبيدار	
علامه عبدالشکور "رشاد"	محمد رفيق "حبيبي"	عبدالصمد "ويسا"	عبدالله "محزون"	عبدالله "خيال"	
عبدالرؤف "بېنوا"	محمد ابراهيم "خواخوړى"	محمد رسول "مسلم"	صديق اخندزاده	عبدالله "ستورى"	
ملاجانان اخند	محمودلى "خلمى"	سيد احمد "بېزار"	حنان "بارکزی"	عبيد الله "دلرېش"	
ډاکټر عبدالرازق "پالوال"	محمد حسين "طالب"	صوفي عبدالحميد	محمد امين "عندليب" د	عبدالکريم "رسوا"	
شيخ صاحب عبدالغفور	محمد ابراهيم "عطايي"	امين الله "زمریالی"	محمود "طرزي" ورور	کريمه "فيض زاده"	
"خروټى"	خواجه محمد "زهير"	محمد حسين "رېدى"	محمود "طرزي"	على محمد "رسولي"	
محمد حليم "سليمي"	سردار محمد "زهير"	محمد اسماعيل "زاهل"	حاجي ولي محمد "مخلص"	بشير احمد "بشارت"	
مولوي صالح محمد "هوتک"	عبدالهادي "داوى"	محمد اعظم "يازی"	عبدالرؤف "مخلص"	گران آغا "الفتيار"	
محمد يوسف "ويران"	مولوي عبدالغفار "بريالی"	ملا عبدالمنان اخند	عبدالسلام بابا د کرز		
عبدالهادي "ريشا"	ملا محمد عيسى	ملا محمد عمر اخند د شاه قبر	ملا محمد حسن اخند د		
عبدالباري "آشنا"	عبدالحکيم "شيدا"	ملا مير يحيى	تلوکان		
عبدالرحيم "هاتف"	عبدالله "نورزی"	ملا ميران	عبدالمجيد "بابی"		

خوښونه: شهيد شيخ رحيم الله "حقاني"

د شیطاني لشکر

د خوار جو نوي څېره (داغش)

۲- هلته د هستوگني سبب او لامل څه دی؟ د سبب په اختلاف سره به هم حکم مختلف کېږي.

د کفري هیوادونو ډولونه:

لومړی به هغه خبره کوو چي فقهاء کرامو د ارزښت په سترگه ورته کتلي دي، فقهاوو کفري هیوادونه پر درو ډولو وېشلي دي او د هغو درې سرو يې بېل – بېل احکام بيان کړي دي، د فقهيي په کتابونو کي د دې مکمل تفصيل سته، موږ به يې دلته د اړوند بحث لنډيز را واخلو:

۱ – لومړی ډول:

هغه کفري هېوادونه چي هلته د يو مسلمان په حيث ژوند تېرول مشکل وي، د خپل او د نسلونو د دين، ځان، مال، عزت او آبرو ته سخت خطروي، د دين او د نسل د حفاظت هلته هيڅ ضمانت نه وي، مذهبي آزادي نه وي، په دين باندې عمل کول ممکن نه وي، هلته چاپېريال داسي وي، لکه د مدينې تر هجرت وړاندې چي و.

داسي ملکونو ته تلل يا هلته هستوگن کېدل د يو مسلمان له پاره د ټولو فقهاوو په آند روا نه دي، بلکي چي کوم خلک هلته له پخوا څخه آباد دي، که هغوی دا توان لري چي يو مسلمان هيواد ته هجرت وکړي، نو پر دوی باندي هجرت کول فرض دي.

له کندهاره تر نورستانه

عسکر د استاد څخه وپوښتل چي يوه پوښتنه در څخه وکړم، خوا خو به نه بدوي؟ استاد ورته وويل: نه! هغه وپوښتل څو کاله دي د استادۍ کېږي؟ ده يو څه د غرور په لهجه ورته وويل: اووه کاله!

هغه ورته وويل: د موټر بټۍ دي ډيم کړه، په سترگو دي شبکوره کړم.

له عسکره مو اجازه واخيسته د اوږده سفر په تکل مو اوږده دعا وکړه او منځ پر کابل روان سولو، دسهار لمونځ مو داخند صاحب زيارت ته نژدې د لار ي په يو مسجد کي ادا کړ.

اوږد سفر دی، طبعي خبره ده، چي موضوعات په کښي راځي، لکه: علمي، سياسي، ټولنيز او ټوکيز.

په دې حال کي د لوی امپراتور احمدشاه بابا د يادگار څلي (غشي منار) ته ورسېدلو چي لمر خپلي زريني وړانگي لکه: د ناوي زرین شال، د مخکي پر منځ راخپړې کړې.

داځلی په ښار صفا (شهر صفا) کي د سړک راسته لاس ته د ترنک درود پر غاړه په عظمت ولاړ دی او موږ ته د حال په ژبه د خپلو مشرانو مېړانه، خپلواکي او کارنامې بيانوي.

شواфعو له دې حکم څخه هغه مسلمانان مستثنا کړي دي چي د هغوی هلته پاته کېدلو کي د مسلمانانو مصلحت پټ وي او د ايمان له حفاظت سره سره، د کفارو له لوري د راتلونکو ستونزو او خطرو سره مبارزه هم کولای سي، د داسي خلکو له پاره په کفري هيوادونو کي هستوگنه نه يوازې جايز بلکي يو ښه عمل دی.

دليل:

په اصل کي د دې مأخذ دا آيت دی:

ژباړه: بې شکه هغه خلک چي پر خپل ځان يې ظلم کړی دی، کله چي فرشتې د دوی روح قبضوي، نو دوی ته به وايي: تاسو په څه کار کي واست؟ دوی به ووايي: موږ په هغه هيواد کي وس نه درلودی (کمزوري وو) فرشتې به ووايي: آيا د الله تعالی مخکه پراخه نه وه چي تاسو په کښي هجرت کړی وای؟ نو همدا خلک دي چي ځای به يې دوړځ وي او هغه ډېر بد ځای دی.

(۹۷) سورة النساء

په دې آيت کي په هغه مخکه کي هستوگني ته ظلم او لويه گناه ويل سوي دي، چيري چي انسان د خپل دين او ايمان ساتنه ونه سي کړای، خو په دې شرط سره چي انسان له

هغه خايه د هجرت او يو مناسب ځای کي د هستوگني توان ولري.

داسي هيواد ته د تللو او هلته د اوسېدلو به څه جواز وي.

۲ – دوهم ډول:

هغه کفري هيوادونه چي هلته په آزادانه توگه په دين باندې د عمل کولو اجازه نه وي، مسلمانان هلته د کمزوري اقليت په څېر ژوند تېروي، هلته د مسلمان په مال، ځان او عزت باندې د خطرې ورېځي گرځي او راگرځي، خو دوی هلته په هستوگنه باندې مجبور ځکه دي چي د دوی له پاره د هجرت بل ځای نسته، يا د هجرت خرڅ ورسره نسته، نو پر داسي مسلمانانو باندې بالاتفاق هجرت واجب نه دی او په هغو ملکونو کي د دوی له پاره هستوگنه گناه خبره نه ده.

دليل:

د دې حکم مأخذ هم د پورتنې آيت وروستۍ برخه ده:

ژباړه: پرته له هغو کمزور سړيو، ښځو او ماشومانو څخه چي نه څه تدبير جوړولای سي او نه لاره مومي، نو دا خلک داسي دي چي الله تعالی به بخښنه ورته وکړي او الله تعالی زيات عفوہ کوونکی او ډېر بخښونکی دی.

نور بيا...

حبيب الله "قلم مل" لومړۍ برخه

باغونه او اوبه وې، يو ځای ښه د توتانو تکیه په مخه راغله، موټر مو ورته ودراوه، فرش او د مېلې سامان مو را کښته کړ.

چای او ناشته مو وکړه، خو یوه خبره چي باید یادونه یې وسي، هغه دا چي بوره مو هېره سوې وه، هر یوه ویل اوس به څه کوو؟! دا خو غټه نیمگړ تیا ده.

هلته ليري یوه بله ډله کندهاریان ناست ول، هغوی هم په مېله راوتلي ول، له هغوی څخه مو یوه اندازه د بورې مشکل حل کړ.

موږ ناست یو، خپلي چای څښو، چي ناڅاپه یو کلیوال راغلی او زموږ سره کښېناستی، دا چي دا به څوک او څه هدف به یې درلودی.

زموږ د ملگرو د هر یوه په ذهن کي داسوال و چي دا کلیوال به څوک وي؟ څه به غواړي؟ خو کلیوال نادری سړی و.

هغه په دې چي: نه قوماندان او نه بل لوړ پوړی چارواکی تېر سوی و. په دې ساده کلیوال ژوند کي یې دونده ښه هنر درلودی چي سړی یې قانع کاوه، غوره اخلاق، ښه مجلس او تر ټولو ښه رویه یې دا وه، چي دظاهر شاه په وختکي یې تر درېیم صنف پوري درس ویلی و، خو خط یې درلودی. نور بیا...

شهر لوستونکي

د طلوع زریني لوستونکي

غزل

فضلي شاه "مغفور"

د بې وفاد نیا ذوقونه به یو دم فنا سي غم و ښادي به سرنگون سي ټول به سم فنا سي

شعر لوستونکي

یو نری تار دی چي هیڅکله جلاوالی نه کړي نوري رشتې به د هجران په رغ برهم فنا سي

شعر لوستونکي

راسئ چي زړونه کړو بسته له هغه یاره سره! چي یې د «گن» په امر ټول موجود عالم فنا سي

شعر لوستونکي

په دغه لس ورځي غرور کي به ته څه کړې پیدا نمرود وگوره چي د ژوند یې شان و برم فنا سي

شعر لوستونکي

د عاجزۍ پر میکده د موسی لار لټوه! د فرعون فوج به له قارون سره په غم فنا سي

شعر لوستونکي

دانسانیت په مدرسه کي نوم لیکنه وکړه! وخت دی تېر پړي ژر به دا کتاب قلم فنا سي

شعر لوستونکي

د معنویاتو په نړۍ کي سیاحت شروع کړه! چي د خبیث لعین دامونه و هر چم فنا سي

شعر لوستونکي

د توبې مۍ د عشق په جام کي نوشوه "مغفوره!" د مرگ په لومه کي به هر څه په ماتم فنا سي

غزل

محمدالله عبرت

کوم وخت نه چي تاغېړ کي نیولی یم بېلتونه! وځي مي د خولې پر ځای د سترگو څه آهونه

شعر لوستونکي

عشق ته عجب نه نابنده شان موجود ئې! هم دي دورځي کړم هم دي راکړل جنتونه

شعر لوستونکي

شین آسمانه زړه مي در ختل غواړي په دې چي وگورم د خپل خدای ﷻ بې شماره تخلیقونه

شعر لوستونکي

بخته خاص زما د منافع یار په رقم ئې! نه دي خوښي را کړه نه دي کم کړه زما غمونه

شعر لوستونکي

ځان سینگارول هم ډېر هنر غواړي "عبرت!" ستوري په آسمان کي گوره مخکه کي قبرونه

مقام

مغفورالله "شهیدزی"

د تندیدو سپر پدل دي سجدې نه دي ذوالجلال سره پر ځای مووعدې نه دي

شعر لوستونکي

د توبې پر وخت مو هم گناه ته نیت وي دا زموږ توبې چندانې توبې نه دي

شعر لوستونکي

مرغلري اوښکي توۍ په گړپوانه کړو چي د خدای له پاره نه وي داښې نه دي

شعر لوستونکي

په ظاهره خو ښه سم بزړگ ښکار پړو خو صفا زموږ د زړه آینې نه دي

شعر لوستونکي

تر لزل کوي په یوه بله خوا اوږي پځې سوي په رښتیا عقیدې نه دي

شعر لوستونکي

پریره لنډه برېت اوږده پتلون په پښو کي دا خو هیڅ د مسلمان علامې نه دي

شعر لوستونکي

پرې دا خلک خطا باسو محترمه! د خدای ذکر ته مو جوړي تسپې نه دي

شعر لوستونکي

ته هم بخښه له خالق غواړه "مغفوره!" د حسان غوندي داسټا ترانې نه دي

ټولنيزي رسنۍ

ف احمد ظاهر "رشال":
باید هوښیاران سو، دا زمانه په تېزۍ را څخه تېرېږي، د زړه له هر ضربان سره موږ د خپل مرگ او قبر خوا ته نور هم نژدې کېږو، در یاد کړه! هغه د بانډار خواږه ملگري چي تر موږ تاسو د مخه تللي او له زرهاوو ارمانونو سره اوس تر خاورو لاندي پراته دي، د انسان مثال د واورې د تجار په څېر دی چي د هري لحظې له تېرېدو سره یې واوره ویلي کېږي، نو وخت هم پر موږ او تاسو داغسې ژر ختمېږي او موږ له خپل منزل سره لا نور هم نژدې کېږو، که موږ په دغه موده کي یو څه وکړل، نو کامیابي زموږ ده، خو که خدای مه کړه دغه وخت په غفلت او بې پروایي کي راڅخه تېر سو، بیا به نو تباهي او بربادي زموږ له پاره انتظار کوي!

ف زمری "نوروز":
د زاړه عمر انسانان د ماشومانو په څېر ډارېږي.
کله چي یو انسان د ځوان حالت څخه د زوړ والي عمر ته داخل سي او دا انسان د کوم څه څخه چي ډارېږي، د محافظت نه شتون دی.
دا زاړه انسانان د ماشوم په څېر ناز غواړي او هم څار نه.

که د اولادونو او یا د کورنۍ له خوا یوازي سي، دوی د ماشوم په څېر ژاړي، گيله من وي او هم کونجکاوي وي.

ف Dr Aman Shams:
د شپې له خوالې تر لږه ۳۰ دقیقې تر خوب وړاندي، باید ځیرک ټیلیفون، آپېډ یا ټابلیټ کمپیوټر او عادي کمپیوټرونه و نه کارول سي، ځکه د هغوی رڼا خوب تښتوي.

ف محمد خالد "خالد":
رښتیني دوستان هغه څوک دي چي په غم او خوښۍ دواړو کي در سره شریک سي.

ف حکمت الله "صلحي":
په ژوند کي صبر، استقامت، اخلاق او نوښتونه د بریا کیلي په لاس درکوي، صابر واوسئ، الله جل جلاله تر موږ او پلار لا مهربان دی.

ف عبدالواسع "سمسور":
په ۷۰ کاله کي تر ټولو بدوخت؛ د ځوانۍ په وخت کي غربت دئ!

ف Jan Mohammad Salih:
ستاسو په زغم کي؛ ستاسو او مقابل لوري دواړو گټه ده!

ف Nisar Samad Wasifi:
اوسپنیز تکل؛
وخت څي نه، بلکي تښتي! نو نن پر سبا مه بايله!

مخکه داول فاز کارونه جریان لري، چي په کښي په ټولو اړ تیاوو سمبال ۷۹۲ نمرې ډیزاین سوي او د ۲۵۰ څخه زیاتو کورنیو ته د نمر وېش تر سره سوی دی او د کندهار په ښوراندام صنعتي پارک کي کسب لرونکو کسانو ته کوچني کاروبارونه، بزگرانو ته عامه پوهاوی، د خیاطۍ، مربا جوړولو او نورو کسبونو له پاره لنډ مهاله حرفوي مرکزونه جوړ سوي او د کار په موخه کارخونو ته ورپېژندل سوي دي او د دې ترڅنگ، په کندهار کي د همکارو مؤسسو له لوري ۱۳۰ زیانمن سوو کډوالو کورنیو چي هري کورنۍ ته ۳۸ زره افغانۍ، ۸۰۲ زیانمن سوو کورنیو له پاره هري کورنۍ ته ۸۸۰ امریکایي ډالر او همداراز ۳۰۹ کرایه کورونو له پاره هري کورنۍ ته ۱۱۵۰۰ افغاني مرسته ورکړل سوې ده.

د یادوني وړ ده، چي د بیرته راستنو سوو مهاجرینو کورنیو کوچنیانو ته د ښار په بېلابېلو ښوونځیو کي د زده کړو او په روغتیايي مرکزونو کي د درملني زمینه ورته برابره سوې ده.

(۱) مخ پاته: په کندهار کي د ۲۰۰...
يادي ولسوالۍ د امنیتي ځواکونو او د کرهڼي ریاست د مسئولینو په گډه همکارۍ یې مخه ونیول سوه.
د یادوني وړ ده چي تېره اوونۍ هم د کندهار ولایت په درو ولسوالیو کي د ۷۴ جریبه امارتي مخکي د غصب مخه نیول سوې وه.

(۱) مخ پاته: د غنمو اصلاح سوي...
د هغه په خبره، له هر بزگر سره ۵۰ کبلو گرامه د غنمو اصلاح سوی تخم، ۵۰ کبلو گرامه سپینه سره او د ۵۰ کبلو گرامه توري سري مرسته تر سره سوې ده، چي په دې سره به د بزگرانو په کښت کي د پام وړ زیاتوالی راسي.

د یو تر مینل جوړولو چاري پیل سوې

چاري پیل سوي، چي په ۶ میاشتو کي به یې چاري بشپړي او گټي اخیستني ته وسپارل سي.
د هغه په خبره، د دې ترمینل په جوړېدو سره به سوداگرو او موټر چلوونکو ته گټي اسانتیاوي رامنځته سي.
په ورته وخت کي موټر چلوونکي د دې

ترمینل د جوړولو له پیلېدو خوښي څرگندوي او وایي، دا به د دوی له پاره د تگ اورتاگ په برخه کي ډېري اسانتیاوي رامنځته کړي.

وسپارل سو او په یاده پروژه کي هره ورځ ۱۱۷ کسانو ته د کار کولو زمینه برابره سوې وه.

(۱) مخ پاته: د یوروغتیايي علومو...

البلال د روغتیايي علومو انستیتیوټ ته په عالي نرسینگ، درمل جوړونه، طبي لابراتوار، د غاښو پروتیز، رواني روغتیا، تغذیه، انستیزیا او راډیولوژي څانگو کي ۱۰۰ تنه ځوانان ور معرفي کوي.

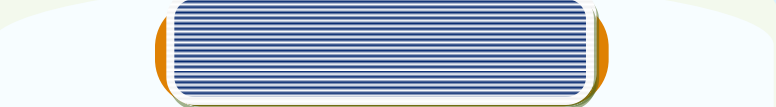
البلال د روغتیايي علومو انستیتیوټ به یاد شمېر ځوانان هر سمستر په ۱۵۰۰ افغانۍ جذبوي، چي فیس به یې د محصلینو له خوا ورکول کېږي.

(۱) مخ پاته: په ښو میاشتو کي تر...

غږو شمېر یې ۱۰۹۳۰ تنو ته رسېږي، د سپین بولدک له لاري خپل هیواد ته راستانه سوي دي.

د الفت په وینا، له هري کډوالي کورنۍ سره د افغانستان اسلامي امارت له لوري ۱۰۰۰۰ افغانۍ، خوراکي توکي، د روغتیا له پاره درمل، واکسینونه او د انځرگي په بندغالي کي چي په ټولو لومړنیو اړتیاوو سمبال دی، ورته د ژوند کولو زمینه برابره سوې او همکارو مؤسسو ته د لایاتو مرستو په موخه ور معرفي سوي دي.

په بیرته راستانه سوو مهاجرینو کي ډېری یې د کندهار، هلمند، روزگان، زابل او فراه ولایتونو دي، چي خپلو ولایتونو ته په لېږد کي یې اسلامي امارت د همکاره مؤسسو په مالي همکارۍ، هري کورنۍ ته د هغوی د اړتیاوو او ولایتونو ته په کتلو سره کرایه ورکړې او د دائمې اوسېدنې له پاره د شیخ صاحب حفظه الله په ځانگړي امر د کندهار ولایت په دامان ولسوالۍ کي پر ۶۰۰۰ جریبه مخکه د ښارگوټي جوړولو چاري رواني دي، چي په لومړي پړاو کي یې پر ۱۵۰۰ جریبه

په ټولنه کي کلتوري اغېزې

صابر جان محصل

کلتوري او فکري رنگونه د یوې ټولني هغه مهم عناصر دي چي د ژوندانه د طرز، عقایدو، ارزښتونو، دودونو، عنعناتو، هنرونو، ادبیاتو، ژبي، مذهب او ټولنیزو اړیکو مجموعه ده. دا هغه ټولنیز نظام دی چي د خلکو د ژوند طرز تنظیموي او له نسله تر نسله انتقالېږي.

په اوسني عصر کي چي څومره د تخنیک، علم او ټکنالوژۍ گړندی یون پر مخ روان وي، په هماغه اندازه به د نړۍ د تمدنونو او ټولنو ترمنځ، د فرهنگونو، افکارو او عقایدو اختلاط رسېدل او مقابله گړندی کېږي، هر څوک به هڅه کوي، ترڅو خپل افکار، تجربې، ثقافت او فرهنگ ډېر په بېړه د نورو لاس ته ورسوي او هغوی په قانع کړي، څوک چي په دې مسابقه کي گړندي گامونه اخلي او لاس په کار دي، هغوی به تر نورو مخکي خپل هدف ته رسېږي او څوک چي لاس تر زنه ناست وي، هغوی به د کلتوري توپانونو په گردابونو کي را ایسار وي.

موږ افغانان هسي هم په دې سیالۍ کي ډېر وروسته پاته ی،و نورو ته د خپل ثقافت رسول، خو لا څه چي په دې فرهنگي جگړه کي د ځان ساتلو توان هم نه لرو، له بده مرغه د خپل اسلامي فرهنگ د سم پېژندلو فرصت هم چارانه کړ، له بلي خوا د عصري علومو، ټکنالوژۍ او د هنرونو له کاروانه هم ډېر وروسته پاته یو، نو ځکه ډېر ځله د ښه او بد تمیز را څخه ورک سي، د خوړو او ترخو مزه را څخه هېره سي، دومره خوش باوره یو چي هر دښمن مو په دوستۍ کي وهي او د هر چا خبري ته د هو سر ښورو، د دې له پاره چي خپل اصیل اسلامي فرهنگ او د ژوند حقیقي لاره مو ورکه کړې نه وي، په دې پردي ثقافتي یرغل کي یوه کوچنۍ وسله له ځان سره ولرو، په کار ده چي لومړی د شریعت په چوکاټ کي له افغاني دود او کلتوره ځان خبر کړو، ساتنه، د پرديو افکارو او دودونو مخنیوی وکړو.

ځوانه ټولنه مو په علمي مرکزونو کي پر ځای د دې چي علمي پرمختگ، نوښتونه او اختراعات رامنځته کړي، فېشن را څخه یرغل کړي او په اجتماعي نړۍ کي گېمونو او ټیک ټاک قېمتي وختونه ترې سلب کړي، ترڅو چي دا علمي او ځوان کهول د فېشن له یرغل او په ټولنیز نظام کي د پردي کلتور له اغېزو، انحراف او عبثیاتو خلاص سوی نه وي، د پرمختک خیال محال دی.

(۱) مخ پاته: ملا عبدالمنان عمري: سعودي...

مار کېټ د افغانستان د کرهڼیزو محصولاتو له پاره غوره بازار دي.

عمري د سعودي عربستان له سفیره غوښتنه وکړه، چي هغه هیواد ته د افغاني کرهڼیزو محصولاتو او مېوو په مخامخ صادراتو کي هڅه وکړي.

په ورته وخت کي د سعودي عربستان د شاهي هیواد سفیر فیصل بن طلق البقمي خپلو خبرو کي د دواړو دوستو هیوادونو ترمنځ، دوستانه اړیکي تاریخي بللي او ویلي یې دي، هیواد یې هوډ لري، څو له افغانستان اسلامي امارت سره یادي اړیکي په اقتصادي، سوداگریزو او سیاسي ډگرونو کي لایزاتي پیاوړي کړي او په سعودي عربستان کي یې د مېشتو افغان کارگرو د ستونزو او ننگونو په حل کي هم د همکارۍ ډاډ ورکړی دی.

دیادوني وړ ده، چي د کار او ټولنیزو چارو وزارت سرپرست تر دې وړاندي هم د قطر، روسیې او یو شمېر نورو هیوادونو له استازو سره په هغو هیوادونو کي دمېشتو افغان کارگرو او سوداگرو پر ستونزو او غوښتنو رغېدلی و.

(۱) مخ پاته: د امنیت او ملکي خدماتو...

د زابل والي مولوي حزب الله افغان او دروزگان والي مولوي عنایت الله شجاع ترڅنگ، یو شمېر نورو مسئولینو هم گډون کړی و.

په دې ناسته کي د نورو ولایتونو والیانو له